

3. Зарічна Н. З. Формалізація тенденцій розвитку та фінансової стійкості банківської системи України в умовах воєнного стану. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/907/868>. (Дата звертання:20.02.2024)
4. Рибалко А. С. Зайцев О. В. Сучасні підходи до аналізу фінансових результатів діяльності банківської установи. URL: file:///C:/Users/Admin/Downloads/37-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1. (Дата звертання:20.02.2024)

Данилюк Соломія Юріївна
студентка I курсу

Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола
Тернопільської міської ради Тернопільської області

Вавричук Оксана Степанівна,
викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, старший викладач
Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола
Тернопільської міської ради Тернопільської області
м. Тернопіль
oksanavav@ukr.net

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Анотація

У статті проаналізовано економічну сутність інвестицій у сучасному світовому фінансовому секторі. Визначено важливість інвестиційної політики, її вплив на підприємницьку діяльність та розвиток економіки країни в цілому. Роблячи акцент на останніх тенденціях та перспективах, розглянуто ризики та вигоди, пов'язані з залученням капіталів та їхній вплив. Особливу увагу приділено швидкому поширенню інвестиційних інструментів в умовах глобалізації та економічної нестабільності.

Ключові слова

Інвестиція, фінансово-інвестиційний ринок, ризики інвестиційної діяльності.

Вступ

У зв'язку з стрімким поширенням різноманітних напрямків капіталовкладень у світі та формуванням їх найважливішою складовою економіки країни, розуміння того, що саме являє собою купівля активів, досить вагомим в наш час. В умовах глобалізації інвестиційно-інноваційна модель розвитку сприяє забезпеченню конкурентоспроможності національної економіки, а отже, підвищенню добробуту населення.

Мета і завдання

Метою і завданнями статті є дослідити економічну сутність інвестицій у сучасному світі. Проаналізувати тенденції збільшення коштів за допомогою

інвестицій, їхню класифікацію, вплив у сьогоденні, переваги, можливі виклики та ризики.

Виклад основного матеріалу

У підході до розгляду будь-якої проблеми необхідні знання термінології, яку при цьому використовують. Термін «інвестиція» походить від лат. «invest», що означає «вкладання коштів». Інвестиції у широкому розумінні – це вкладання капіталу з метою його збільшення. Проте приріст капіталу повинен бути достатнім, щоб відшкодувати інвестору відмову на використання активів у теперішньому та відшкодувати збитки від інфляції в майбутньому. Прибуток може складатися з доходу (прибутку) або збитку, отриманого від продажу майна або інвестицій, нереалізованого приросту капіталу (або амортизації), інвестиційного доходу, такого як дивіденди, відсотки або орендна плата, або комбінації приросту капіталу та доходу. Дохід може також включати валютні прибутки або збитки через зміни курсів обміну валют [4]. У сьогоденні інвестиції відіграють роль важливого елемента для економіки країн та світового ринку, є основою формування соціального та фінансового розвитку держави.

У зарубіжній практиці під інвестиціями розуміють здебільшого вкладення для придбання цінних паперів. У вітчизняній практиці поняття інвестицій асоціюють з капітальними вкладеннями у відтворення основних фондів [1]. Таким чином, під інвестиціями розуміють економічні ресурси та інструменти, які спрямовуються на збільшення поточного капіталу товариства, підприємства, транснаціональних корпорацій, що використовується для розширення або осучаснення виробництва, устаткування, розповсюдження логістичних шляхів.

Інвестиції є основою для систематичного оновлення й розширення виробничого капіталу, прискорення науково-технічного прогресу і поліпшення якості продукції, структурної перебудови суспільного виробництва й збалансованого розвитку всіх галузей економіки. Без інвестицій неможливі підготовка та запуск у виробництво нових видів продукції, підвищення якості та дизайну товарів, використання нових видів матеріалів, енергозбереження тощо [8]. У зв'язку з розвитком економіки та постійними змінами на світовому фінансовому та інвестиційному ринку потрібно систематично вивчати його стан та зміни, для формування ефективної та вигідної інвестиційної політики та прийняття обґрунтованих рішень. Постійний моніторинг та аналіз інвестиційного ринку на основі системи різноманітних показників і виявлення тенденцій змін дають змогу спрогнозувати його розвиток у перспективі.

На рис.1 наведені основні ознаки класифікації інвестицій (див. рис. 1). За переважною більшістю саме за цими ознаками можна розглядати інвестицію та її вигідність. За періодом інвестування розрізняють довгострокові (капітальні вкладення, вкладання в акції) та короткострокові (вкладення в облігації, депозитні сертифікати з періодом обігу до одного року).

Відповідно до Закону України “Про інвестиційну діяльність”, інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект.

Такими цінностями можуть бути: - кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери (крім векселів); - рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності); - майнові права інтелектуальної власності; - права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права; - купівля криптовалюти (особливо набирає популярності, проте має високий ризик); - сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, які оформлені у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих («ноу-хау»).

Рис. 1. Ознаки класифікацій інвестицій [6, с. 7]

Ризики інвестиційної діяльності – це імовірність отримати відмінний від очікуваного результат інвестиційної діяльності внаслідок дії екзогенних і ендогенних чинників впливу. Під очікуваним результатом йдеться про отримання доходів або/і досягнення певного соціального, технологічного, інформаційного, інноваційного та інших ефектів [7]. Ризики залежать від багатьох факторів, проте основним можна вважати нестабільність економічного ринку, яка взаємопов'язана з багатьма факторами. Коливання одного фактора має вплив на всю систему. Саме через це багато інвесторів оформлюють страхування капіталовкладень, щоб уберегти цінності і активи від нестабільності ринку. Що більший потенційний дохід, то й більший ризик, і навпаки. Для вдалого міжнародного, національного та індивідуального інвестування потрібний сприятливий інвестиційний клімат – набір правових, економічних, соціальних та культурних інститутів, організацій, механізмів та стимулів, що визначають режим алокації, управління й використання ресурсів та активів [5].

Розглянемо позитивні та негативні ефекти інвестицій. До позитивних віднесемо: - економічне зростання (підвищення ефективності шляхом отримання модернізованих інструментів або прибуток з капітальних вкладень чи акцій); - інновації (компанії, отримуючи більше фінансування, фокусуються на інноваціях, які ще більше підвищують свою ефективність і створюють нові ринки); - якість життя.

Негативні ефекти: - ризик витрат (про них мова велась вище); -нерівність (більший розмір інвестиційних активів, то більше прибутковості вони принесуть своєму власнику, люди, які не інвестують дуже відчувають на собі тиск інфляції); - спекуляції та «бульбашки» (ринок капіталу та економіка циклічні – за піком завжди йде спад, який стабілізується, щоб знову почати зростання) [9].

Проаналізуємо дані про інвестиційну діяльність в Україні за 2021 та 2022 рр. (табл. 1).

Таблиця 1.

Аналіз інвестиційної діяльності в Україні за 2021 та 2022 рр.

Критерії для аналізу	Роки/Сфери економічної діяльності			
	2021	Сфери	2022	Сфери
Прямі іноземні інвестиції	64163,2 млн дол. США	Підприємства промисловості – 43,7%; ремонт автотранспорту і мотоциклів – 15,5 %	50986,7 млн дол. США	Підприємства промисловості – 41,9%; ремонт автотранспорту і мотоциклів – 16,3 %
Обсяги освоєння капітальних інвестицій	508217 млн грн.	Промисловість – 35,5 %; державне управління і оборона, соціальне страхування - 12,3%; сільські, лісові, рибні господарства – 10 %	409660 млн грн.	Промисловість – 30,8 %; сільські, лісові, рибні господарства – 12,6 %; поштова та кур'єрська діяльність – 12,1 %
Чистий приплив прямих іноземних інвестицій	За сім місяців 2022р. оцінено в 242 млн дол. США		За вісім місяців 2023р. оцінено в 2,9 млрд дол. США	

* розроблена автором на основі [2], [3]

При аналізі поданих даних ми можемо помітити тенденцію на спад, проте якщо розглянути чистий приплив, то прослідковується досить стрімке зростання. За допомогою наведених даних можна підтвердити, що інвестування є досить ризиковим інструментом, та один фактор може вплинути на фінансово-інвестиційний ринок.

Висновок

Інвестиції у сучасному світі є засобом підвищення рівня доходу та уникнення інфляції, можливість забезпечення хорошого рівня життя у

майбутньому. Попри це, є багато ризиків, які можуть як і виправдати очікуваний результат від інвестиційної діяльності, так і потягнути до витрат. Можливостей для інвестицій у теперішньому часі є досить багато, проте потрібно на постійній основі аналізувати фінансово-інвестиційний ринок для здійснення вдалих інвестиційних проєктів.

Список використаних джерел

1. Вавричук О.С. Механізм залучення приватних інвестицій до розвитку житлово-комунальної галузі. URL : <https://gi.edu.ua/koledzh/pidrozdily/biblioteka/repozytorii/213-mekhanizm-zaluchennia-pryvatnykh-investytsii-do-rozvytku-zhytlovo-komunalnoi-haluzi>
2. ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ ЗА 2022 РІК. URL : <https://www.me.gov.ua/documents/detail?lang=uk-ua&id=b6d0940d-2443-41c4-82ec-86e6d2e56973&title=investitsiinadiialnistvukrainiza2022-rik>
3. ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ. URL : <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=504c4112-5f3e-460b-a3cb-0b21ff7e6d1a>
4. Інвестиція. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8F>
5. Криволап К. Основа економічного зростання України – сприятливий інвестиційний клімат. Як побудувати його з нуля? URL : <https://interfax.com.ua/news/blog/919255.html>
6. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «ЕКОНОМІКА ІНВЕСТИЦІЙ» (для слухачів другої вищої освіти спеціальностей 7.06010101 «Промислове і цивільне будівництво», 7.06010103 «Міське будівництво і господарство») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: О. В. Васильєв, Н. М. Богдан. Харків: ХНАМГ, 2012. 32 с. URL : <https://eprints.kname.edu.ua/28626/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%20%D0%B2%D0%B8%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%B5%D1%87%202011.pdf>
7. Ризики інвестиційної діяльності. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D0%BA%D0%B8_%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96
8. Теоретичні основи інвестування. URL : https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/ENP%20finish/page6.html
9. Що таке інвестиції і їх види. URL : <https://hugs.ua/blog/types-of-investments/#%D0%86%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97%20%D1%83%20%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA>